

Қазақстан 2050

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ
AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY

БИОЛОГИЯ ЖӘНЕ БИОТЕХНОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТІ
ФАКУЛЬТЕТ БИОЛОГИИ И БИОТЕХНОЛОГИИ
FACULTY OF BIOLOGY AND BIOTECHNOLOGY

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

атты студенттер мен жас ғалымдардың
халықаралық ғылыми конференция
МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 6-8 сәуір 2021 жыл

МАТЕРИАЛЫ

международной научной конференции
студентов и молодых ученых

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

Алматы, Казахстан, 6-8 апреля 2021 года

MATERIALS

International Scientific Conference
of Students and Young Scientists

«FARABI ALEMI»

Almaty, Kazakhstan, April 6-8, 2021

ЖҮРЕК ФУНКЦИЯСЫНА АРНАЛҒАН ПРОФИЛАКТИКАЛЫҚ ЖАЛПЫ ЖӘНЕ НҮКТЕЛІК МАССАЖДЫҢ АҒЗАҒА ӘСЕРІН ТЕРІДЕГІ БИОАКТИВТІ НҮКТЕЛЕРДІҢ ЭЛЕКТРӨТКІЗГІШТІК КӨРСЕТКІШТЕРІ БОЙЫНША ЗЕРТТЕУ

Рабаева К.Б., Серікқұлова А.Т., Жұмабаева М.Б., Исаева Н.Б.

Ғылыми жетекшісі: б.ғ.к. аға оқытушы Құлбаева М.С.

*Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан
e-mail: rabayeva.kamila@gmail.com*

XXI ғасырдағы медицина саласының ең өзекті проблемаларының бірі жүрек жеткіліксіздігі және жүрек аурулары болып табылады. Проблеманы шешу үшін дәрілік препараттар және операциялық ем шаралары қолданылып келеді, стресс, ашуланшақтық, қорқыныш, мазасыздық, қайғы, депрессиялық күйлер сияқты күшті эмоциялардың болуы жүрек ауруларының дамуын, қан тамырларының зақымдалуын, гипертонияны т.б. проблемаларды тудырады. Қазіргі заманғы медицина өзінің арсеналында осындай ауруларға көмектесетін дәрі-дәрмектердің үлкен жиынтығына ие. Бірақ, бұл препараттар, әдетте, адамның басқа мүшелері мен жүйелерінде проблемалар тудыратын бірқатар жанама әсерлерге ие.

Адам денсаулығы тікелей жүрек жұмысына байланысты. Жүрек сорғы рөлін атқарады, қан айналымы жүйесінде үздіксіз қан айналымын және ағзалар мен ұлпаларға қоректік заттар мен оттегіні жеткізуді қамтамасыз етеді. Стресс немесе физикалық жүктеме кезінде оның жұмысы бірден өзгереді: жиырылу саны арта түседі.

Жүрек меридианы (С) Инь-меридиандар жүйесіне жатады, жұп меридиан. Меридиандағы энергия бағыты – орталықтан тепкіш болып табылады. Максималды белсенділік уақыты – 11.00-13.00 сағат аралығында, минималды белсенділік уақыты – 23.00-01.00 сағат аралығында. Жүрек меридианында энергияның артықшылығынан: жүрек аймағында, иық белдеуінде, білекте ауырсыну, кеуде мен аяқ-қолдарда ауырлық сезімі, гиперемияланған бет-әлпеті, кейде жоғары температура, қозғыштықтың жоғарылауы, ауыз құрғауы байқалады. Ал, энергияның жеткіліксіздігінен: жаттығу кезінде енгігу, жүрек соғысы, депрессия, қорқыныш, қайғылы көңіл-күй, бозғылт бет-әлпеті, иықтың ішкі бетінің ұйып қалуы, қан айналымының жеткіліксіздігіне байланысты бас айналу болады.

Шығыс медицинасының тұжырымдамаларына сәйкес жүрек меридианы – функционалды жүйе болып табылады, негізінен жүрек пен қан айналымының функционалды жағдайларына әсер ете алады. Сонымен қатар, ежелгі ұғымдар бойынша жүрек бақылауымен – сана, ақыл-ой белсенділігі, сезім мен эмоциялар реттеледі. Жүрегі сау болғанда адам көңілді және өмірге құштар бола алады, ал нашарлағанда – тітіркенгіштік, енжарлық, төмен белсенділік, шешімсіздік байқалады. Осыған байланысты жүрек меридианының бионүктелерін әртүрлі эмоционалды-стресстік бұзылуларды, невроздарды, депрессияны және басқа да функционалды ауруларды емдеуде де қолданады.

Жүрек меридианының бионүктелеріне массаж жасалғанда жүрек-қан тамыр жүйесінің функционалды бұзылыстарына, невроздарға, естен тану және бас айналу кезінде жағымды әсер ететіні жайлы көп мәліметтер бар. Сонымен қатар, психо-эмоционалды бұзылулар да (қорқыныш, үрей, көңілсіздік т.б.) белгілі бір дәрежеде ретке келеді. Алайда, жүрек меридианына жасалатын массаждың – организмнің басқа органдарына тікелей әсер ету деңгейін анықтау өзекті мәселелердің біріне айналған.

Жүрек функциясына арналған профилактикалық массаж жүрек меридианы орналасқан аудандарға жасалады, яғни екі қол, мойын, бұғанақ сүйегі орналасқан аудандарына жалпы және нүктелік массаж жасалады. Жасалатын массажға дейін және массаждан кейін белгілі органдармен байланысы болатын меридиандардың терідегі биоактивті нүктелерінің электрөткізгіштік көрсеткіштерін арнайы аспапта тіркеліп, оның статистикалық сараптамасы жасалуда. Әзірше, массаж алған адамдардың жақсы көңіл-күйге бөленіп, жеңілденіп, жақсы сезім алғандары жайында мәліметтерді айтуға болады.

Манакбаева У.Е. СИНЕРГЕТИКАЛЫҚ ОҚЫТУ ТӘСІЛІН ҚОЛДАНЫП ҚАШЫҚТЫҚТАН БІЛІМ БЕРУДІҢ ЕРЕКШЕЛІГІН ЗЕРТТЕУ	183
Маханбет К.Н. ИЗУЧЕНИЕ ВЛИЯНИЯ СОЦИАЛЬНЫХ ФАКТОРОВ НА СТАНОВЛЕНИЕ РЕБЕНКА КАК ЛИЧНОСТИ.....	184
Маханбет К.Н. БИОЛОГИЯ САБАҒЫНДА ОҚУШЫЛАРДЫҢ ОҚУ-ЗЕРТТЕУШІЛІК ІС-ӘРЕКЕТТЕРІН ҚАЛЫПТАСТЫРУ	185
Мәдениетова С.М., Мусинова А.Е., Мейраш А.В. ОҚЫТУ ПРОЦЕСІНДЕ БЛУМ ТАКСОНОМИЯСЫН ҚОЛДАНУДЫҢ ТИІМДІЛІГІ.....	186
Молдабаева Н.Е. ОНЛАЙН-ОҚУҒА БЕЙІМДЕЛУ КЕЗІНДЕ ТҮРЛІ АЛАҢДАУШЫЛЫҚ ДЕҢГЕЙІ БАР СТУДЕНТТЕРДІҢ ГЕМОДИНАМИКАЛЫҚ КӨРСЕТКІШТЕРІН ЗЕРТТЕУ	187
Мусинова А.Е., Мәдениетова С.М., Мейраш А.В. ПАНДЕМИЯ КЕЗІНДЕ ҚАШЫҚТЫҚТАН ОҚЫТУ ЖҮЙЕСІ БОЙЫНША МЕКТЕП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ БІЛІМ КӨРСЕТКІШІНІҢ ӨЗГЕРІСІ	188
Намаз Э.Р., Құрал А.Н., Жаксыбай Ж.Ә. АДАМ ТЕРІСІНДЕГІ БИОАКТИВТІ НҮКТЕЛЕРДІҢ ЦИРКАДИАНДЫ БИОФИЗИКАЛЫҚ ҚАСИЕТІН ЗЕРТТЕУ	189
Оразымбетова Н.О. СТУДЕНТТЕРДІҢ ТЫНЫС АЛУ КӨРСЕТКІШТЕРІН БАҒАЛАУ	190
Ордабек Н., Кузенбаева А., Аманай Б.Б. СТУДЕНТТЕРДІҢ ГЕМОДИНАМИКАЛЫҚ ҚЫЗМЕТІНІҢ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІН АНЫҚТАУ	191
Өкенова А.И., Өтел Г.А. МЕКТЕПТЕГІ БИОЛОГИЯ ПӘНІН ОҚЫТУДА ДИДАКТИКАЛЫҚ АҚПАРАТТЫҢ НЕГІЗГІ ЭЛЕМЕНТІ РЕТІНДЕ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ТАПСЫРМАЛАРДЫ БЕРУ	192
Өтеген А.Ө., Айтуре Н.Е., Сейтқадыр Қ.Ә. БИОЛОГИЯ ПӘНІН ОҚЫТУ КЕЗІНДЕ МЕКТЕП ОҚУШЫЛАРЫНДА АҚПАРАТТЫҚ- КОММУНИКАТИВТІК ДАҒДЫЛАРДЫ ДАМУ ЖӘНЕ ҚАЛЫПТАСТЫРУ	193
Өтел Г.А., Өкенова А.И. БИОЛОГИЯ САБАҒЫНАН ЗЕРТХАНАЛЫҚ ЖҰМЫСТАРДЫ ҰЙЫМДАСТЫРУ КЕЗІНДЕГІ ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯНЫҢ ТИІМДІЛІГІН ЗЕРТТЕУ	194
Пайзиева Т.Р. МИТОХОНДРИАЛЬНАЯ ДИСФУНКЦИЯ С НЕЙРОДЕГЕНЕРАТИВНЫМИ НАРУШЕНИЯМИ У ДЕТЕЙ	195
Пайзиева Т.Р. ФИЗИОЛОГИЧЕСКИЕ ПОКАЗАТЕЛИ У ДЕТЕЙ ПРИ МИТОХОНДРИАЛЬНОЙ ДИСФУНКЦИИ С НЕЙРОДЕГЕНЕРАТИВНЫМИ НАРУШЕНИЯМИ	196
Рабаева К.Б., Серікқұлова А.Т., Жұмабаева М.Б., Исаева Н.Б. ЖҮРЕК ФУНКЦИЯСЫНА АРНАЛҒАН ПРОФИЛАКТИКАЛЫҚ ЖАЛПЫ ЖӘНЕ НҮКТЕЛІК МАССАЖДЫҢ АҒЗАҒА ӘСЕРІН ТЕРІДЕГІ БИОАКТИВТІ НҮКТЕЛЕРДІҢ ЭЛЕКТРӨТКІЗГІШТІК КӨРСЕТКІШТЕРІ БОЙЫНША ЗЕРТТЕУ	197
Садырбаева Г.Қ., Тютенова А.А., Тәшен А.Ө. ЖҮРЕК-ҚАН ТАМЫР ЖҮЙЕСІНІҢ КӨРСЕТКІШІНЕ ЖЕР СІЛКІНІСІНІҢ ӘСЕРІ	198
Садырбаева Г.Қ., Тютенова А.А., Тәшен А.Ө. ГЕМОДИНАМИКАНЫҢ ЦИРКАДИАНДЫҚ ЫРҒАҚТАРЫНА ГЕОМАГНИТТІ БЕЛСЕНДІЛІКТІҢ ӘСЕРІН ЗЕРТТЕУ	199
Сайдахметова А.Қ ROSACEAE JUSS. ТҰҚЫМДАСЫНЫҢ ДӘРІЛІК ТҮРЛЕРІНІҢ МАҢЫЗЫ	200
Сәмет Ұ.С. МЕКТЕПТЕ БИОЛОГИЯ ПӘНІН ОҚЫТУДА АҚПАРАТТЫҚ-КОММУНИКАЦИЯЛЫҚ ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ПАЙДАЛАҢАУ	201
Серікқұлова А.Т., Жұмабаева М.Б., Рабаева К.Б. МОЙЫН-АРҚА БӨЛІМІНЕ ЖАСАЛАТЫН ЖАЛПЫ ЖӘНЕ НҮКТЕЛІК МАССАЖДЫ АҒЗАҒА ӘСЕРІН ТЕРІДЕГІ БИОАКТИВТІ НҮКТЕЛЕРДІҢ ЭЛЕКТРӨТКІЗГІШТІК КӨРСЕТКІШТЕРІ БОЙЫНША ЗЕРТТЕУ	202
Соколенко А., Дәулет Г.Д. ПРИМЕНЕНИЕ ИММУНОМОДУЛИРУЮЩИХ ПРЕПАРАТОВ	203
Суйнбай З.Ж., Асанқұл Н.С., Баименова Ж.Қ., Исаева Н.Б. ӘР ТҮРЛІ ПАТОФИЗИОЛОГИЯЛЫҚ КҮЙДЕ ЭКГ ТІРКЕУІНІҢ МОНИТОРИНГІ	204
Сыраилов Т.М., Сейдалиева Н.М. МЕКТЕП БИОЛОГИЯСЫНЫҢ ЖАНУАРЛАР ТАРАУЛАРЫН ОҚЫТУДА ИНТЕРБЕЛСЕНДІ ӘДІСТЕРДІҢ ТИІМДІЛІГІНЕ ӘСЕРІ	205
Сырайыл С., Еркенова Н. ARTEMISIA SCHRENKIANA LEDEB ӨСІМДІК ТҰҚЫМЫНЫҢ ЗЕРТХАНАЛЫҚ ӨНІМДІЛІГІН АНЫҚТАУ ...	206